

*Keď k vám tiško zovanie
novoročné želanie,
vinše plné prajnosti,
šťastia, lásky, hojnosti,
v zdraví si len užite
všetko, po čom túžite.*

*Šťastné a veselé prežitie vianočných sviatkov všetkým našim
dopisovateľom, spolupracovníkom a čitateľom praje
Redakcia mesačníka Nový Clus*

MIKULÁŠ A PALI S PALIM

Pali a Pali je dvojica zabávačov z Tepličky nad Váhom. Našu škôlku už dôverne poznajú, páči sa im u nás, a tak sa rozhodli, že tento rok privítajú Mikuláša spolu so všetkými našimi deťmi v Kultúrnom dome v Klížskom Hradišti. Podujatie sa začalo v nedeľu 4. decembra o 15,00 hod. Nevyhnutným nástrojom jedného zabávača Paliho je gitara. Spevom a známymi pesničkami zaujali zabávači Pali

■ Čarovnú krásu Vianoc v našej obci každoročne obohacuje drevený betlehem rezbára Mariana Dobiaša. Foto – Peter Maťašeje

a Pali detského diváka a nenásilne ho vtiahli do deja. Deti spoločne volali na Mikuláša. Ten o chvíľu, keď už ho riadne nahlas pozývali dnu, vošiel spolu so sprievodom - anjelom a stráašidelným čertom. Takým čertovským, že ten si o chvíľu radšej išiel ľahnúť na zem, aby sa ho deti nebáli. Mikuláš rozdával balíčky, Pali a Pali roztancovali deti a patrila im celá sála kultúrneho domu.

Text a foto – Ing. Tatiana Sasková

VIANOČNÁ... A ZASA INÁ

V každom roku sa striedajú dni a striedajú sa aj obdobia. Nielen ročné, ale aj cirkevné. Prežívali sme adventné dni a v čase, keď budete čítať tieto riadky už budú Vianoce. Vždy hovoríme, že toto je najkrajšie obdobie roka. Tešia sa na ne deti, ale aj my, dospelí. Chystáme sa na Vianoce, nakupujeme darčeky. A vieme, že nemusia byť honosné, stačia maličkosti, ktoré potrebujeme pre život a ktoré potešia obdarovaného. Upratujeme celý dom, skráslime ho typickou výzdobou. A k tejto téme je každoročne pripravovaná aj vianočná výstava. Aj tento rok kultúrna komisia pripravila a za účasti až 20 vystavovateľov, prilákala do sály kultúrneho domu v nedeľu 18. decembra popoludní viac ako 160 obdivovateľov. Výstava sa koná už viac ako dve desaťročia, teda má už hlbokú tradíciu. Mnohí si povedali: Čo tam už len môžu vymyslieť, už sa nič nové ani nedá. Ale dá sa! Dôkazom boli zaujímavé dekorácie či už prírodné, ktorými sa prezentovali tradične Hermína Korcová, ktorá naaranžovala lesný betlehem, Zuzana Gúcka použila obľúbené drevo brezy a zhotovila snehuliakov i anjelov, Zuzana Holáková vyzdobila veľké šušky, veniec z machu a ozdoby na stromček z orechov. A nechýbali ani milé vianočné svietniky Emílie Húdokovej. Výstavu oživil aj prírodné dekorácie Marty Najmanovej a Zdeny Gúckej. Aj deti z materskej a základnej školy využili tento dostupný materiál. Na stoloch boli však také

(Pokračovanie na str. č. 3)

Foto – Ing. Tatiana Sasková

VIANOČNÝ PREJAV BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

Ústredným bodom kresťanského slávania Vianoc je narodenie Ježiša Krista. On, Boží Syn, sa narodil ako bezbranné Dieťa. Jeho narodenie je prejavom milosrdnej lásky nebeského Otca voči ľuďom. Pán Ježiš prichádza ako posol tejto lásky. Neuspokojí sa len s tým, že ju prináša. On ju dosvedčuje celým svojím životom, osobitne smrťou na kríži a zmŕtvychvstaním.

Keby sme neprijali túto zachraňujúcu lásku, by sme sa podobali stroskotancovi na opustenom ostrove, ku ktorému prišli záchrancovia. No on by odmietol ich pomoc, poslal by ich preč a ďalej by zostal sám na opustenom ostrove.

Na Božie dieťa v jasiach hľadáme vo svetle Božieho milosrdenstva. A kladieme si otázky: Prečo sa stal malým bezmocným dieťaťom Boží Syn, ktorý spolu s nebeským Otcem a Duchom Svätým stvoril a udržiava celý vesmír? Prečo sa narodil v takých úbohých podmienkach? Pretože nám chcel povedať, že mu ide o nás: nám prináša Otcovu lásku. Z tohto dôvodu sa ponížil, stal sa človekom, prijal posledné miesto. Svojím ľudským životom nás presvedčil o Božej nezištnej milosrdnej láske.

Vianoce nie sú iba spomienkou na udalosti spred dvoch tisícročí. Boží Syn Ježiš Kristus sa na každé Vianoce „vracia“ medzi ľudí. Znovu sa tak v celej nádhre zjavuje

(Pokračovanie na str. č. 5)

Blahoželáme

V mesiaci december 2016 oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Mikuláš Gál	KL. Hradište 218	50 rokov
František Dobiaš	Klíž 225	60 rokov
Ján Dragula	KL. Hradište 169	60 rokov
Agáta Bielichová	Klíž 15	70 rokov
Jolana Sasková	KL. Hradište 38	80 rokov

Z najstaršej generácie oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Jozefína Kňazeová	KL. Hradište 186	86 rokov
Karol Kňaze	KL. Hradište 186	88 rokov
Dominik Bujna	KL. Hradište 159	88 rokov
Mária Čermanová	Klíž 49	89 rokov

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

V závere posledného mesiaca v roku, 29.12., oslávi významné životné jubileum – 60 rokov – náš rodák, vdp. Mons. **Peter Paliatka**, ktorý v súčasnosti pôsobí vo farnosti Bojná. Želáme mu pevné zdravie, veľa síl a Božej pomoci pri vykonávaní jeho životného poslania.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

.....

SOBAŠE

.....

† OPUSTILI NÁS †

.....

SPOMIENKA

Odišli tíško, v jeden deň.

Dňa 12. decembra uplynulo 26 rokov čo nás navždy opustil náš

drahý otec a starký
Dominik Dobiaš
V ten istý deň uplynulo 15 rokov čo sa s nami navždy rozlúčila naša drahá mama a babinka
Karolína Dobiašová

S úctou a láskou na vás spomínajú dcéra Irenka s rodinou a syn Emil s rodinou a ostatná rodina.

Vaša pamiatka žije v našich srdciach.

SPOMIENKA

Ten, kto žije v srdciach blízkych, nezomiera...

Tento rok, 14. decembra uplynulo 30 rokov čo nás navždy opustil náš starý otec a niekdajší lesník vo Veľkom Klíži

Ján Oravec

Kto ste ho poznali venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

V predvianočnom čase dňa 15.12.2016 bola posledná rozlúčka s Mgr. Jánom Števlíkom, obyvateľom Klátovej Novej Vsi, kde ako učiteľ a riaditeľ školy pôsobil od r. 1962 až do odchodu do dôchodku. Pán farár jeho prácu ako dlhoročného učiteľa v obci vyzdvihol počas sv. omše slovami, ako pán učiteľ, neskôr riaditeľ dokázal žiakom odovzdať najlepšie ako vedel nielen svoje vedomosti a zručnosť, ale aj správne postoje a všetko, čo budú v živote potrebovať. Na záver dodal, aby sme nezabúdali, že každý človek má chyby a máme ich aj my. Do rokov prežitých v tejto škole nás priviedla spomienková rozlúčková reč, veľmi veľké množstvo trúchliacich chytala za srdce celým cintorínom sa rozliehajúca dojímavá pieseň o odchádzajúcich kamarátoch. Reč prišiel desiatky kilometrov svojmu kolegovi v mladosti, priateľovi naposledy povedať a piesňou sa v mene bývalých kolegov a žiakov rozlúčiť našej generácii známy pán učiteľ Mozdík. Poľovníci posledný pozdrav poslali svojmu kamarátovi salvami. Svojho dedinského učiteľa, riaditeľa dôstojne z tohto sveta do večnosti odprevádzali ženy z Klátovej Novej Vsi.

Veľa i hodnotných vecí zapadne prachom, nikto si na ne nespomenie, ale na svojho učiteľa nezabudne zrejme nikto. Je pre učiteľa potešením, keď sa k nemu bývalí žiaci hlásia, každý učiteľ sa teší z ich úspechov. Teraz chceli ešte naposledy stretnúť svojho bývalého kolegu, svojho učiteľa žiaci, spoluobčania z Klátovej Novej Vsi, tiež sme stretli veľa spoluobčanov z našej doliny, pretože škola slúžila i slúži i našim žiakom z vyšších ročníkov. Bola som siedmačka, keď som prvý raz pred novou budovou pri otvorení školy v školskom roku 1962/63 videla mladú rodinu – pána učiteľa s pani učiteľkou s ich malými deťmi. Po rokoch som sa opäť do tejto školy vrátila, ale už ako učiteľka, kde mi bol pán Mgr. Števlík riaditeľom. Na našej stretávke päťdesiatnikov v r. 2000 bolo pre nás cťou, keď na pozvanie do Kultúrneho domu v Klížskom Hradišti prišiel pán riaditeľ s pani manželkou. Pozerajúc teraz fotky s úsmevom i so smútkom spomínam, ako sme sa spolu vytancovali, ako veselo do polnoci debatovali s mojou mamou, ktorá nás tiež učila. Posledný krát sme sa stretli na pôde školy v Klátovej Novej Vsi v r. 2013 na veľmi, po každej stránke hodnotnej akcii pri príležitosti

50.-teho výročia otvorenia školy, kde boli pozvaní všetci bývalí i súčasní učelia, pracovníci školy. Za 50 rokov túto školu absolvovalo 2077 žiakov. Väčšine z tohto počtu žiakov pán učiteľ odovzdal všetko čo vedel a tieto vedomosti prechádzajú na ďalšie generácie. V týchto dňoch naše stretnutia s ním sa tu

na zemi skončili. Posledný krát vám ďakujem i v mene dvoch generácií, ktoré ste z našej doliny pripravovali do života. Verím, že vaši žiaci majú silu a vedľa múdro využiť všetko to, čo ste sa desaťročia ako pedagóg za katedrou im snažili odovzdať. Boli ste pre mňa ako môj učiteľ, môj šéf – riaditeľ, i ako človek Osobnosť a také budú aj spomienky na vás. V živote ste dostali najdrahší dar – dobrú manželku a tri deti, z ktorých ste vychovali dobrých, úspešných ľudí, ochotných vždy pomôcť a tie majú svoje deti, ktoré postupne preberajú štafetu rodiny.

V týchto dňoch oslavujeme narodenie Božieho Syna. Nech je vám tento najvyšší, najlepší Učiteľ všetkých čias – Ježiš milosrdný.

Tatiana Macúchová

ĎAKUJEME, PÁN UČITEĽ

POZVÁNKY

V piatok **30. decembra 2016** pozývame všetkých záujemcov na tradičné sviatočné stretnutie Kolačancov a Klížancov pri **Kaplnke Sv. rodiny**. Program s krátkou pobožnosťou a následným spoločným posedením začína o **12,00 hod.**

.....

Obec Veľký Klíž vás pozýva na

SILVESTROVSKÚ ZÁBAVU

31.12.2016. Hudba: Shakers Live Band.

V cene 10€ je 0,7 l vína, kapustnica a prípitok.

Predaj vstupeniek OÚ V. Klíž, J. Ves, potraviny Šelmeci a pošta V. Klíž.

.....

KST Ostrá Veľký Klíž pozýva všetkých priaznivcov turistiky na tradičné a obľúbené podujatie, ktorým je

TROJKRÁĽOVÝ VÝSTUP NA MICHALOV VRCH

Uskutoční sa v piatok 6. januára 2017 so začiatkom o 10,00hod pri KD.

.....

Obec V. Klíž a kult. a šport. komisia Vás pozývajú na

Novoročný šachový turnaj

v sobotu **7. januára 2017** v zasadačke Obecného úradu

vo V. Klíži. Začiatok o 13,00hod.

.....

Obec V. Klíž a kultúrna a športová komisia pri OcÚ vás pozývajú na

Novoročný stolnotenisový turnaj

v nedeľu **8. januára 2017** v KD v Kl. Hradišti. Začiatok o 13,00hod.

Registrácia o 12:30hod.

ČO SA ZMENILO V OBCI

Blíži sa záver roka, je tu čas hodnotenia uplynulého obdobia. Prinášame v skratke prehľad najdôležitejších udalostí a investičných aktivít v obci:

- z fondu na podporu umenia nám bola poskytnutá dotácia na akvizíciu – doplnenie knižničného fondu,
- prostriedky na riešenie havarijného stavu plynovej kotolne sme nedostali, preto sme v septembri vymenili pokazený kotol na zemný plyn v základnej škole za nový,

- začiatkom mesiaca sme rozvesili vyzdobenú vianočnú výzdobu, teraz prevažne v bielom tóne,
- do kuchyne v materskej škole, ktorá varí pre päťdesiat stravníkov, sme zakúpili nový plynový sporák a teplovzdušnú rúru,
- telocvičňu základnej školy sme dali vymaľovať, pribudli nové kryty na radiátory a ochranné siete na okná,
- dokončili sme rekonštrukciu ľavej strany oplotenia hradištského cintorína (viď snímka), čakajú nás terénne práce, odstránenie starého plota a stĺpikov a tiež osadenie hornej brány,
- vymenili sme sklobetón zo schodiska kultúrneho domu, vchodové dvere na kaderníctve a hostinci na tej istej strane budovy KD,

Text a foto Ing. Tatiana Sasková

VIANOČNÉ POSEDENIE DÔCHODCOV

Pondelok po druhej adventnej nedeli sa stretli členovia Klubu dôchodcov a pani starostka Ing. Tatiana Sasková vo vyzdobenej zasadačke obecného úradu na vianočnom posedení. Začiatok stretnutia sa niesol v duchu zachovania tradícií: úvodný vínš, obdarovanie kútov orechmi a spoločná modlitba. Na dobrotách, ktoré pripravili členky klubu, si všetci pochutili. Darček pod stromčekom pre každého člena a spoločne zaspievaná Tichá noc a iné vianočné piesne a koledy umocnili vianočnú atmosféru. Aj na tomto slávnostnom posedení pogratalovali oslávencom. Po príjemne strávených chvíľach sa dôchodcovia rozlúčili so želaním šťastných a veselých Vianoc.

Irena Bujnová

Foto – Ing. Tatiana Sasková

VIANOČNÁ... A ZASA INÁ

(Dokončenie zo str. č. 1)

figúrky snehuliakov, anjelov, svietniky, snehové vločky, rôzne ozdoby na stromček. Tradičné zdobené perníčky priniesli Zuzana Holáková, Anna Stanková, Hermína Korcová a Emília Laskovičová, ktorá pridala aj drôtených anjelov. Perníčky Ľubky Eliášovej vynikli farebnosťou. Lýdia Poliačiková a jej dcéra Marianna svoje ikebany prízdobili kvietkami zhotovené technikou kanzaši. Hoci muži boli v menšine, teší nás to, že k tejto vianočnej téme sa pridali piati. Marian Dobias zhotovil maštal'ku s jasličkami s Ježiškom a jeho rodičmi. Ján Lenárt spoločne s Mariannou Čavojovou z dreva vyrobili policový stromček a podnosy a z dielne Stanislava Adamusa sme mohli obdivovať zaujímavý stromček z drevených dosiek. Nádherné stromčeky poskytol Zdenko Beliansky. Vladimír Gašparových a Eliška Stanková poskytli dekorácie na tradičný vianočný stôl, ktorý pripravila Mária Šusterová a navarila aj chutnú huspeninu. Sprestrením boli aj aranžmány od Evy Paurovej, Margity Dzianovej ale aj ponožkoví snehuliaci Jany Stankovej. Netradičný materiál na ozdoby stromčeka - riflovinu - použila Alexandra Sasková. Návštevníci výstavy znovu mohli ochutnať napečené vianočné dobroty i tradičný punč.

Deti materskej školy predviedli milé scénky, piesne, vínše. So svetielkami v rukách zakončili svoje vystúpenie piesňou Tichá noc. Už niekoľko rokov k vianočnej výstave patrí aj koncert. Spevákky zboru Chor de Clus prítomným zaspievali viacero vianočných koledí a piesní. Slovenských ale aj svetových. A k nim pridali aj niekoľko vínšov k Vianociam i prania do nového roka. Nakoniec Tichú noc už s nimi spievalo aj obecenstvo.

Vidíte? Výstava bola zasa pestrá a zasa pekná a jedinečná, lebo všetci sa snažia vždy vymyslieť niečo nové, neokukané. Vďaka. Už teraz sa tešíme na tú budúcu.

Ing. Zuzana Holáková

Udalosti, Postrehy a Novinky slovom a obrazom v skratke

○ Každá dobrá reklama poteší. Tak tomu bolo aj v nedeľu 4. decembra keď sa na televíznych obrazovkách zasa spomínala naša obec. V relácii *Na zdravie v kúpeľoch*, ktorú uvádzal Štefan Skrúcaný a bola odvysielaná na druhom programe verejnoprávnej RTVS, boli predstavované kúpele v Bojniciach. Súčasťou toho bola aj ponuka pre návštevníkov na výlety do okolia. Diváci dostali ponuku navštíviť románske kostoly, medzi nimi aj ten náš. Zábery z exteriéru aj interiéru nášho kostolíka tak opäť raz videlo celé Slovensko.

○ Naša kolegyňa Ing. Zuzana Holáková sa nie po prvý krát zapojila do podujatia s názvom *Vianoce v ľudových tradíciách. V Galérii v Topolčanoch sa prezentovala svojimi vianočnými výrobkami. Spolu s ňou sa tam tiež tradične prezentovala aj Emília Húdoková.*

Informácie zozbieral, napísal a zostavil Peter Maťašeje

VYHODNOTENIE ČITATELSKEJ SÚŤAŽE

Už je dávno za nami prázdninovo – dovolenkové obdobie. My sa teraz ale chceme k menu vrátiť. Dôvodom je naša čitateľská súťaž o NAJ – pohľadnicu. Vyhodnocovali sme ju neskôr, ako býva zvykom, a tak aj jej výsledky uverejňujeme až teraz. Súťaž sa stretla s tradične priaznivým ohlasom, čoho dôkazom je pekná hĺba pozdravov na našom redakčnom stole. Zo svojich ciest po Slovensku i zahraničí sa ozvali už tradiční účastníci, zaznamenali sme tiež niekoľko premiérových účastí. Rozhodnúť sa bolo naozaj ťažké. Súťaž napokon dopadla nasledovne: Tretie miesto získali **Anna a Marián Dobiasovi** za pozdrav z francúzskeho Vichy. Druhé miesto získal cyklo dovolenkový pozdrav **Evya a Milana Kráľových** z Nórska. **Manželia Mališkoví** za pozdrav z Múzea Liptovskej dediny našu súťaž vyhrali. Udelili sme aj mimoriadnu cenu za originálny a nápaditý pozdrav. Získali ju **Katka, Juraj a Barborka Ofúkani**.

Všetkým, ktorí sa do súťaže zapojili a poslali nám svoje pozdravy srdečne ďakujeme!

Za redakciu šéfredaktor Peter Maťašeje

Prešla sa raz pani Zima prírodou a zahalila do svojho bieleho pláštá polia, strechy domov, vysoké jedle i hladiny potokov. Všetko naokolo pomenovala svojím menom – zima. To meno je plné čara a malých radostí. Ved' v tomto období slávime najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Zrazu sú tu – ligotavé, čarovné, plné emócií, pokoja a očakávania. V kúte izby žiari vianočný stromček, ovešaný zlatými a striebornými rozprávkovo krásnymi ozdobami. Pod ním sú porozkladané darčeky pre všetkých členov rodiny. So zatajeným dychom pozeráme na tú krásu, na to čaro.

Škoda, že prestávame veriť na kúzla. Tie sú všade okolo nás, len ich nevnímame, lebo máme plnú hlavu povinností. Takéto chvíle majú svoju moc. Je to čas vytrhnutý z reálneho sveta, keď môžeme snívať a spomínať na stratené detstvo. Máme pocit, že svet je nádherný a plný krásy, aj keď sa tá krásu v dospelosti ťažšie hľadá. Ona však existuje, hoci je skrytá. Práve teraz, v čase vianočnom, akoby celému ľudstvu otvorila svoju náruč a rozdávala ju plným priehŕstím. Ved' stačí tak málo – prechádzka na poľnočnú omšu a s ňou spojená cesta k jasličkám, v ktorých leží Dieťa a všetkých ľudí volá k sebe. Kráľov, prezidentov, ministrov, úradníkov, robotníkov – každého. Ale len tí, ktorí v hĺbke srdca pokľaknú pred Ním, zažijú šťastie, kúzlo a mier tichej a svätej noci.

Pred viac ako dvetisíc rokmi nenašiel svet ani najchudobnejšiu izbu pre Toho, ktorý mal byť Kráľom kráľov a Spasiteľom ľudstva.

Skúsme preniesť celý dej udalostí do dnešnej doby. Stotožnime sa s hlavnými postavami, s Máriou a Jozefom a pozorujeme reakcie na jednotlivých zastávkach v ich putovaní.

Predstavme si, že by prišli namiesto betlehemskeho hostinca do našich moderných reštaurácií alebo hotelov. Čo by asi počuli? Majitelia by im povedali, že tu pre nich niet miesta, pretože plač dieťaťa by rušil hostí, ktorí sa sem prišli zabaviť a zatancovať si. Po tomto

odmietnutí by skúsili nemocnicu. Tu by ich sestričky a lekári odprevali so slovami: „Niet tu pre vás miesta, všetky lôžka sú obsadené a navyše v našom meste nemáte trvalý pobyt.“ Ak by sa ocitli pred honosnou vilou, ako by pochodili? Rovnako. Vlastníci by ich odohnali so slovami: „Pre nás neplatia zákony, ktoré Boh uložil všetkým, ako hospodáriť s pozemskými majetkami. On hovorí: „Rozdaj!“ A my hovoríme: „Vezmi!“

Idú ďalej, zastanú pred bránou parlamentu a zaklopú. „Niet miesta,“ krátko by im odsekli poslanci, „ved' vy tvrdíte, že Boha treba poslúchať viac ako ľudí, a my chceme, aby ľudské zákony boli najdôležitejšie.“

Ned'aleko na budove je nápis „Škola“. „Tu pre vás nič nemáme,“ hovorí im riaditeľ, „zmeškali ste mnoho rokov.“ Ďalší zamestnanci dodávajú: „Križ sme už dávno odložili na povalu. Dnes je škola iná – moderne zariadená počítačmi s internetom. Tu nemáte čo robiť.“ Ani v továrni a na úrade niet miesta, pretože Mária s Jozefom nemajú protekciu, ani potrebnú kvalifikáciu alebo dlhoročnú prax.

Po dlhom putovaní prídu do rozhlasovej stanice a opýtajú sa moderátorov, či by vo vysielaní nemohli poslucháčov poprosiť o dočasné prístrešie. „My už máme zostavený program, nemôžeme v ňom nič meniť,“ vravia moderátori, „práve začíname vysielat športové správy.“ A tak, keby boli prešli celým mestom, boli by radi, že našli miesto aspoň v jasiach, v maštali. Niet pre Neho miesta tam, kde sa rozhoduje o živote ľudstva. Hlas tichej noci zostáva často nepovšimnutý. Zapchávame si uši a uzatvárame pred ním svoje srdcia, aby sme ho nemuseli počuť.

Vianoce sú sviatky pokoja, lásky a pokory, preto v tento čas otvorme svoje srdcia a nájdime v nich kúsok miesta pre Neho. Započúvame sa, čo hovorí naša koleda: „Poďte všetci k Betlehemu, k Ježiškovi malému...“.

Anna Kňazeová

VIANOČNÉ ZVYKY SO SLZOU V OKU

Je tradícia, že v Štedrý deň prejavujeme veľkú úctu k mŕtvym. Temer z každej rodiny chodíme na cintorín položiť na hrob blízkeho plápolajúcu sviečku a modlitbu. Za pár dní máme koniec roka. Pre koľkých našich spoluobčanov to bol koniec života? K hlavnému križu priložíme sviečku i za všetkých devätnástich spoluobčanov, ktorí v našej obci tento rok zomreli. Boli nám to všetci srdcu blízki ľudia, žijúci s nami v našej obci, ľudia, ktorí celý život svedomite pracovali, tešili sa, boli bohatí na mozole, na trápenie a lásku, na radosti i žiaľ, boli bohatí na život. So vzdychom – daj im Pane hojnej odmeny - spomínam, ako sa i oni pričínili o rozkvet, o pohodu v našej dedine. Dojímavý je pohľad na žiariaci cintorín s blížiacimi plamienkami v blízkosti osvieteneho kostola. Bezpečne je nám živým i tým mŕtvym pod krídlami sv. Michala Archanjela, ku ktorému je kostolík zasvätený. Na cintoríne čas plynie pokojne, pomaly. A v tomto posvätnom tichu sa chceme porozprávať s našimi najdrahšími, mobil nám však už nepomôže, komunikujeme s nimi najmä vďaka modlitbe. Pred očami sa mi vynára spomienka na mamu, na najstaršiu obyvateľku obce, ako sa neraz stretla na cintoríne s najstarším obyvateľom obce, živo ich vidím, ako sa im pri stretnutí v očiach vždy roztancovali ohníčky radosti, tešili sa, že im Pán ešte doprial života, sily, zračila sa v nich skúsenosť našej najstaršej generácie. Príslovie hovorí: marec, poberaj sa starec. A tak sa vtedy tri dni po rodinnom priateľovi Emilkovi Holákovi pobrala do večnosti aj mama. Mama, vrúčne sú moje modlitby za teba pre vládcu života a smrti. Zavolať si k sebe do večnosti, ako sa to na dedine hovorí. Po nej prvý zomrel jej vrstovník - najstarší obyvateľ obce pán Anton Kňaze, o pár hodín po ňom mama mladšia priateľka Štefka Paulejová Boli dni, keď naši spoluobčania padali jeden za druhým ako teraz z neba snehové vločky. Kedysi ku tvorcom, teraz už nemým svedkom našich dejín, si i v tento sviatočný deň hľadáme cestu. Keď odchádzam z našich cintorínov na Hradišti, v Kľíži, odkiaľ máme celú našu krásnu dedinu v údolí obklopenú horami ako na dlani, keď odchádzam i z cintorína v Ješkovej Vsi, ktorá mi je rovnako blízka, prosím Pána, aby všetci ľudia na našich cintorínoch pochovaní, títo zrobení, životom skúšaní, ale vždy privetiví, Bohu oddaní pútnici, doputovali v sprievode Michala

Archanjela, ktorého si storočia uctievali, do nebeskej vlasti. Pane, učiň im dobro, lebo milovali náš kraj.

Ďalšou kresťanskou tradíciou pri štedrovečernom stole je i modlitba za mŕtvych a prázdny tanier v rodine, kde sa najbližší člen rodiny nedožil vianočných sviatkov. Slza nám spadne do ich taniera a spomíname, rozmyšľame, čo by sme im darovali, keby ešte žili. Akému darčeku sa najviac potešia naši starí ľudia? Nepotrebuje drahé, materiálne veci. Tisícročná tradícia je, že starý človek má vždy a všade svoje dôstojné miesto. Potrebujú, aby sme boli k nim úctiví, aby sme im vyjadrili lásku, vďaka, radosť, že sú medzi nami, povedali slovami, vyjadrili skutkami, pomocou, čo pre nás znamenajú. Nenechávajme si to na zajtra, na potom, nie až na vtedy, keď nás nebudú vnímať, keď sa nad našimi najdrahšími uzavrie hrob. Možno i niektorému z nás mladších zostáva len dnešok, zajtrašok nemá zaručený nik, možno ani nám nezostane čas na slovo ďakujem, na slovo odpustite, možno nebudeme mať čas na uzmiernenie sa s ľudmi, so sebou, s Bohom. Je zima, o čo smutnejšia je ľudská zima, keď už nestihneme povedať nič pekné tým, ktorých sme milovali.

Sv. Bazil Veľký veľmi trpel nad stratou svojej mamy. Svojmu priateľovi napísal: „A teraz som pre svoje hriechy stratil jedinou útechu svojho života, svoju matku. Nesmej sa zo mňa, že v takom veku oplakávam svoju osirotenosť. Ale pamätaj, že nenachádzam žiadnu náhradu za tú, ktorú som stratil.“ Áno, je to tak, matka, otec chýba v akomkoľvek veku. Veľmi bolestne, pomaly sa zmiernujeme s tým, že odišla náruč rodiča, ktorá bola vždy plná lásky a nehy, že prestalo biť srdce, ktoré pre nás bilo v našich životných búrkach, vo vetre i v žiari slnka, že sa nezdvihne ruka k pomoci, k požehnaniu. Slovenské príslovie hovorí, že deti bez rodiča sú ako voz bez oja.

Sú tu sviatky rodiny, nech sú to dni lásky, väčšej pozornosti, väčšej pokory a skromnosti. Možno nebudeme mať pod stromčekom darčeky, ktoré sme chceli. Možno nebudeme mať žiadne darčeky, nebudeme mať ani lásku najbližších. I keby nám všetko toto chýbalo, ak to budú Vianoce s Ježišom a jeho Matkou v našom srdci, máme všetko. Najdôležitejšie je, aby s nami, okolo nás, v nás bol duch Vianoc. Požehnané, milostiplné sviatky praje

Tatiana Macúchová

DRUHÁ BÁSNICKÁ ZBIERKA JÁNA BADÁŇA

Po básnickej zbierke Voňavé lásky, ktorú vydal v roku 2014, vyšla práve pred tohtoročnými vianočnými sviatkami druhá básnická zbierka autora, ktorý svoju mladosť prežil v Klíšskom Hradišti a od mladosti sa aktívne venuje tvorbe poézie. Jeho nová zbierka má názov **Čakanie na zázrak**. Vydali ju vo vydavateľstve KOMPRINT Bratislava. Ján Badáň (1967) v nej čitateľskej verejnosti predkladá doteraz nepublikované básne. Štyri z nich možno potešia aj našich čitateľov. Záujemcom o knižnú publikáciu dávame na vedomie, že si ju môžu nájsť nielen na pultoch kníhkupectiev, ale si ju môžu objednať priamo u autora.

Peter Maťašeje

Ján Badáň

Zázračná láska

Láska je v každom v každom z nás
tak nevrav že ju nepoznáš
skrýva sa v tmavom prítmí noci
a každého z nás má tak trochu v moci
Nikdy nás láska neopúšťať
máš krásnu tvár a nežné ústa
ak neveríš v jej silu tak sa veľmi mylíš
ona je s nami v každej chvíli
Celý svet veľmi po nej túži
a zo všetkého najviac asi muži
len Boh vie aká je jej cena
aj preto tak rád rozdáva ju ženám
Láska je v každom v každom z nás
tak nevrav že ju nepoznáš
to ona týmto svetom vládne
a bez nej ľahko ocitáš sa na dne
Zázračná láska neopúšťať nás
ty vieš že všetko má svoj čas
zázračná láska
neopúšťať nás ...

Spomienka

Pavučina na nej zavesené oči
zopár fotiek vyblednutých časom
kniha s venovaním opustený kočík
obrázok na ktorom práve ja som
Vyžmýkané srdce v prepotenom svetri
gitara a zaprášený denník
opitý vzduch skáče po povetří
vietor číta listy od akejsi ženy
V albume už známky zostarili mi
odznovu svoj životopis píšem
prvá báseň zasneženej zimy
stopila sa v starom časopise
Britva ktorou som sa po prvýkrát holil
maturita ďalšie slávne bankety
v poloprázdnej fľaši od kofoly
prvý bozk mám ešte stále zavretý ...

Robinson

Miesto je pusté
nik sa tu ešte neukázal
Robinson čaká na noviny
ktoré už dávno predtým dostal
ten vazal skúma
svoje vlastné stopy
a ja som iný Robinson
z prostredného chvosta
tridsaťšesť hlavej Európy
verím
že cesta do budúcnosti
vedie nazad
Zmažme to zlé
kým máme ešte dost síl
zmazať

Čakanie na zázrak

Ján Badáň

Ecce homo

Kým na nebi sú hviezdy
vieme že existuje Boh
či zmráka sa či brieždi
dívá sa zhora na nás dvoch
Len anjeli nech súdia
o tom čo možno neviete
kým na zemi sú ľudia
ešte je dobre na svete ...

VIANOČNÝ PREJAV BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

(Dokončenie zo str. č. 1)

večná Božia láska k nám. Láska nekonečná, pokorná, silná, bezpodmienečná. Vo vianočnej noci znovu prichádza spása a požehnanie pre všetkých ľudí.

Boh – Stvoriteľ neba a zeme chcel, aby sme poznali jeho lásku, ktorá sa naplno zjavuje v Kristovi. Túto bezhraničnú Božiu lásku nám vysvetľuje slovami: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3,16). Tajomstvo Vtelenia je spojené s tajomstvom lásky.

Pán Ježiš nechce, aby sme ho posielali do Betlehema. On sa chce narodiť v našich srdciach, v našich rodinách. Svojou láskou a milosrdenstvom chce naplniť všetky priestory a zákutia nášho každodenného života. To je rozhodujúce. Preto nie je dôležité, či na Vianoce napadne sneh, koľko dokážeme nakúpiť, čo stihneme upratať.

Vianoce sú krásne sviatky, lebo upriamujú našu pozornosť na Boží svet lásky. Potrebujeme sa ešte veľa učiť, aby aj v našich postojoch a prejavoch ľudí z nášho okolia cítili našu lásku. Budú ju poznať vždy, keď voči nim budeme milosrdní, tolerantní a žičliví, keď zažiarime svetlom lásky. K tomu nám sestra Faustína ponúka takéto povzbudenie:

„V Advente sa svetlo Kristovej lásky pomaly, no čoraz viac rozsvetuje. Pripomína, že svetlo je v každom, v tebe, i vo mne, že Boh chce byť človekom v tebe i vo mne. Otvárajme sa tomuto Svetlu, aby sme ho v tej noci, keď príde k nám, mohli prijať do svojich otvorených srdiec. On má moc osvetliť každú temnotu v nás i okolo nás. Nechajme sa naplniť týmto Svetlom, lebo vtedy sa sami staneme žiariacimi. Ježiš – Svetlo bude svietiť nielen nám, ale cez nás aj iným. Krásne je, čo vidíme – Dieťa v jasliach. Krajšie je, čo poznávame – Syn Boží sa stáva človekom. No najkrajšie je, čo naše poznanie prekračuje – Božia láska sa v neotrasiteľnej vernosti obracia k nám. A z tohto láskyplného objatia nás už viac nepustí.“

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

Možno, či skôr určite pri jej narodení boli sudičky štedré. Do vienka dostala zvedavosť a radosť zo spoznávania nových ľudí, krajín a jazykov. A možno aj trochu odvahy a ochotu obuť si túlavé topánky. V súčasnosti Annamária Bielichová (30 r.), naša rodáčka, pracuje ako letuška. Pôsobí v atraktívnej pracovnej pozícii a je vôbec prvou ženou z klížskej doliny, ktorá sa dostala na miesto, o ktorom väčšina mladých

Rozhovory Petra Matašeje

LETUŠKA Z KLÍŽA MILUJE AFRIKU

dievčat a žien možno sníva. Nedávno bola doma. Požiadal som ju o stretnutie. Mladá, sympatická a príjemná Anemari (tak ju volajú príbuzní a priatelia) súhlasila. Vďaka tomu mohol vzniknúť tento rozhovor...

V detskom veku, či v ranej mladosti snívame o tom, čím by sme chceli byť. Napadlo ťa vôbec niekedy, že budeš letuškou?

Ano! Vždy som túžila vidieť svet. Keď som vyskúšala rogalo a paragliding a zistila, že sa vo vzduchu cítim dobre, objavil sa mi v hlave plán, ako spojiť veľa lietania a veľa cestovania. Jednoducho som pochopila, že chcem vyskúšať toto povolanie

Ako si sa dostala k tejto zaiste nevšednej a atraktívnej profesii?

Už pred nejakým časom som bola na konkurze do nízkonákladovej leteckej spoločnosti. Úspešne som ho absolvovala a bola som prijatá. Z rodinných dôvodov som tam nakoniec nenastúpila. Vtedy som bola veľmi sklamaná, teraz však viem, že na mňa čakala iná príležitosť v lepšej leteckej spoločnosti.

Čo tomu predchádzalo?

Keď som pracovala v Taliansku, dozvedela som sa, že spoločnosť FLY Emirates robí výberové konanie na miesta letušiek. Pohovory sa konali v Mníchove. V daný deň som mala voľno a tak som sa tam vybrala. Pravdu povediac, som sa na žiadnom výberovom konaní nezúčastnila už asi 5 rokov, preto som šla s myšlienkou, že sa aspoň pozriem ako to celé prebieha. Myslela som si, že sa zdržím tak maximálne hodinku. Lenže za hodinku sa nedá zo sto kandidátov vybrať tých pár, ktorí sa dostanú až ku finálnemu interview. Tí boli jasní až po niekoľkých výberových kolách, okolo tretej poobede. Vtedy sme tam už boli len asi ôsmi a dostali sme radostnú správu o postupe ku finálnemu interview, ktoré sa malo konať na druhý deň. Ja som však na druhý deň musela naspäť v Taliansku pracovať a na pohovor som sa vrátila o deň neskôr. Oplatilo sa. Bola som vybraná.

Odkedy pracuješ v pozícii letušky?

Od 22. mája 2015.

Aký je presný názov spoločnosti? Môžeš ju trochu bližšie predstaviť?

FLY Emirates. Sú to národné aerolinie Spojených Arabských Emirátov so základňou v Dubaji. Sú najväčšou leteckou spoločnosťou na Blízkom Východe, keď prevádzkujú viac ako 2400 letov týždenne z letiska Dubai International Airport. Emirates lietajú do 105 miest v 62 krajinách po celom svete. Emirates je vlastnený konzorciom The Emirates Group,

■ Annamária (celkom vľavo) v spoločnosti svojich kolegyň na letisku v Kuala Lumpur (Malajzia). Letisko je postavené v symbióze s prírodou, teda uprostred letiska nájdete kúsok pralesa.

ktorá zamestnáva viac ako 50 000 ľudí a je vlastnená dubajským parlamentom. Emirates si v posledných rokoch vybudovali celosvetovú reputáciu najmä vďaka excelentnému servisu a nadštandardným službám. V roku 2016 sa stali 1. najlepšou leteckou spoločnosťou na svete podľa prestížnej britskej leteckej agentúry Skytrax.

Koľko krajín si v súvislosti s tvojím povolaním navštívila? Je to celkom 54 krajín sveta - na všetkých kontinentoch.

Našich čitateľov, mňa nevynímajúc, určite zaujíma, aká je pracovná náplň letušky....

Hlavnou úlohou letušky je pracovať pre bezpečnosť cestujúcich. Na palube sme hasičmi, policajťmi, zdravotnými sestrami (niekedy aj lekármi), ale aj barmanmi a čašníčkami. Pred nástupom do tejto pozície sme museli absolvovať dvojmesačný tréning, aby sme to všetko zvládli. Cestujúcich máme dopraviť živých a zdravých! Nie je to teda len kvôli oddeleniu servisu na palube, tak ako to vníma väčšina pasažierov počas letu.

Od čoho závisí, alebo inak, ako je to s plánovaním tvojej práce. Dostávaš pevne stanovené miesta, kam budeš letieť?

Nemám stanovené pevné, pravidelné linky. Fírme každý mesiac hlásim svoje preferencie, teda lety, ktoré by som chcela, a potom som na tie lety priradená alebo nie.

Kde sa ti páčilo najviac, ktoré miesta si si obľúbila?

Mám rada celý svet, no najviac ma fascinuje Afrika. Krajiny ako Senegal, Uganda, Ghana, Keňa, Etiópia, Maroko, Zimbabwe a nakoniec Juhoafrická republika a v nej Kapské mesto.

Je teda čas aj na spoznávanie sveta?

Keď máme otočku tak vôbec. Znamená to, že po prilete sú len dve hodiny voľna, ktoré len tak mimochodom trávim na palube dohliadaním na upratovaciu čatu, a vraciame sa späť. Možnosť na spoznávanie miest kam letíme je vtedy, ak je let dlhší ako päť a pol hodiny, pretože vtedy zostávame v destinácii minimálne 24 hodín. Po prilete máme deň voľna a vtedy je čas - napríklad - zobrať tenisky a vybehnúť na Stolovú horu v Kapskom meste.

Počas letov do najrôznejších krajín sveta s rôznymi kultúrami zažiješ zaiste mnoho nevšedných situácií...

Pracujeme s veľkým množstvom ľudí na malom priestore. Tí ľudia si nesú svoj príbeh. Je rozdiel kam letíme. Ak letíme na Maledívy, všetci pasažieri sa tešia na dovolenku a je radosť na tom lete pracovať. Ak je to však let do Kábulu, v lietadle sú americkí vojaci, nejaký reportéri a Afgánci, ktorí sa z nejakých dôvodov musia vrátiť. Všetci sú smutní, niektorí aj plačú.

■ Po príchode do Ugandy sa so mnou chceli odfotiť miestne deti. Asi preto, že Uganda nie je príliš turisticky vyhľadávaná, teda my belosi sme tam považovaní za exotické stvorenia.

■ Annamária (druhá zľava) na návšteve kmeňa žijúceho na hraniciach Thajska a Myanmaru (niekdajšia Barma), kde si ženy dávajú na krk mosadzné obruče, vďaka ktorým ich krky vyzerajú dlhšie, čo je v ich kultúre považované za symbol krásy.

Nedá mi nespýtať sa. Ako vnímaš pôsobenie letušiek počas letu, keď niekde letíš ako civilná osoba, berieš to profesionálne, alebo to tak nevnímaš?

Keď som nastúpila do tohto zamestnania a letela niekam v civile, často som sa pristihla ako podvedome kontrolujem - teda aspoň vizuálne - či je všetko tak, ako ma byť, či sú poriadne pozatvárané všetky úložné priestory a či to majú moji kolegovia pod kontrolou. Po čase som si uvedomila, že to nemusím robiť a spolieham sa na kolegov. Samozrejme si všimam veci, ktoré si bežný pasažier nevšimne, ale to je normálne. Myslím, že profesionálna deformácia tohto typu je bežná a má ju každý pracujúci človek.

Klasická otázka sa môže položiť aj letuške či nie? Môžeš prezradiť aké sú tvoje záľuby, čomu sa venuješ vo voľnom čase?

Do tejto práce som nastúpila preto, aby som mohla cestovať a teda to dosť často robím. Keď mám pár dní voľna, tak sa vyberiem niekam, kde som ešte nebola. Keď už som tam, snažím sa rozprávať s miestnymi ľuďmi, ochutnať miestnu kuchyňu, navštíviť kultúrne a historické pamiatky. Na takéto cestovanie sa pripravujem tým spôsobom, že čítam veľa článkov a pozerám veľa videí o rôznych krajinách, aby som sa vôbec vedela rozhodnúť, kam ísť a prečo.

Okrem toho už sú tu len také maličké záľuby ako klavír, knihy a samozrejme rozhovory s mojou milovanou rodinou a priateľmi.

Sme v predvianočnom období. Aké budú tie tvoje Vianoce a ako osláviš príchod nového roka?
Na oslavu príchodu nového roka sa nijako nechystám, pretože ešte neviem, či budem pracovať alebo nie. Vianoce budem tráviť v Singapure a v Brisbane, teda budem pracovať, ale aj trochu oddychovať. Samozrejme mi bude chýbať moja rodina, manžel a rodná dedinka, ale skúsím tie dni spríjemniť aspoň pár cestujúcim a mojim kolegom. Vianoce sú sviatkami, kedy dostávame darčeky, ktoré si často ani nezaslúžime, a ja mám už dlhšie pocit, že od Pána Boha dostávam všetko, čo som si kedy priala, preto chcem tieto Vianoce poďakovať za všetko požehnanie. Možno to bude v kostole, možno na pláži, a možno len niekde v tichosti v mojej izbe.

Ďakujem za rozhovor. Peter Maťašeje

■ Lieta aj keď nie je na palube... Annamária v jej obľúbenom Kapskom meste, so Stolovou horou.

UŽ DVADSIATY PRVÝ KRÁT!!

Je z toho už naozaj pozoruhodná tradícia. Prechod severnou časťou Tribečského pohoria pri príležitosti Zakončenia turistického roka, ako sa podujatie oficiálne nazýva, znamená pre každého turistu doslova sviatok. Tí, ktorí môžu a chcú, zažívajú každoročne v prvú decembrovú sobotu neopakovateľné chvíle na celodennom podujatí. Jeho vrcholom je účasť na Brezovej. Boli sme aj tentoraz? Pravdaže! Ak chcete podám Vám o tom krátku správu. A Vy asi chcete, či nie?

Sobotné skoro skoré ráno 3. decembra je chladné až mrazivé. Dalo by sa povedať celkom ideálne na dlhé zimné putovanie. Zbierame sa pomaly. Viacerí pravidelní účastníci chýbajú. Aj predseda Vlado by chcel ísť, no spolu s Emilom nás len prídu vyprevadiť, pretože popoludní ich čaká rodinná oslava. Je tu aj Marek, no tých, ktorí majú vyraziť je stále málo. Piatí pôjdeme, či ako? Už po čase dobiehajú viacerí, Palino, najvyšší z nášho klubu, nás dobieha až na Vrch Hore. Tam už čakajú Bošanci. Janko Bočkay, starý kamarát a s ním ďalší turisti a turistky. Je ich 12 ako nás. Zatiaľ účastnícka remíza. Od Vrch Hory je už súvislá snehová pokrývka, čo ozvlášťňuje atmosféru pochodu. Prerušujeme ho krátkymi zastaveniami a spoločnou foto aj s Bošancami (sľúbil som im, že budú v Tempe) pred zostupom do Drahožickej doliny. Pod Oselným vrchom prekvapenie. Prijemné. Prišli Agi s Braňom. Všetci sa zhromaždíme pri našom obľúbenom kamennom stole. Turisti od Topolčian vraj majú akési stoly hojnosti. A či ten náš je horší? Každý prispieva prinesenou špecialitou. Oravské korbáčiky vyťahuje Janka, Palino svoje osvedčené štiplavé feferónky, ostatní sa tiež nechcú dať zahanbiť. Top – ponuka však prichádza od Alenky (jednej z troch turistiek, ktoré majú na podujatí prvovýstup). Turistický mäkký medovník je doslova rozchytaný. Občerstvení sa chystáme zdolať Oselný vrch. Jeho zladovateľé úpätie zdoláva deväť členov našej výpravy, ostatní, pod Ľubošovým vedením, zostávajú v základom tábore. Po vrcholovej foto sa zberáme dolu. Medzitým zdravíme známych prichádzajúcich z uherskej strany. Po chvíli už smerujeme po lesnej ceste k odbočke do doliny, nad ktorou sa vypínajú Dobrolínske skaly. Ťažko dýchame v poslednom stúpaní, na brezovských lúčach si však konečne môžeme vydýchnuť. To najťažšie máme za sebou. A čaká nás príjemné prekvapenie. Našu výpravu dopĺňajú Marek a Katka. Len pred pár hodinami priletela z Mexica. Táto viacnásobná účastníčka týchto pochodov zvládla veľký teplotný rozdiel – ako vždy – s jej príznačným úsmevom. Sme šesťnásti a cieľ je pred nami. Pred chatou nás aj s Účastníckymi listami víta predseda KST Veľké Uherce Jozef Čmiko. Postupne sa zdravíme s viacerými turistkami a turistami. Počas celého dňa ich tam organizátori, pre ktorých to bol už 41. ročník, narátali viac ako dvesto. Okrem domácich, nás a Bošancov tam

(Dokončenie na str. č. 10)

História rodiny Bergerovej

X. časť

Pre nedostatok ubytovacieho priestoru si rodiny stavali trvalé stany s prístreškom. Okolie chaty vyzeralo ako osada s parkoviskom pre autá. MUDr. Žilincan si s manželkou často prenajímali kone. Nasledovali ich aj iní návštevníci a robili výjazdy do obory za Skýcov. Manželka chatára robila sprievodkyňu pre ženy s deťmi, hlavne pri zbere lesných plodov.

Medzi hostí na poľovačkách patrili – okrem iných – aj farár Oravec, MUDr. Nešnera a Anton Berger.

Chata, alebo ako jej členovia spolku hovorili „Búda“ slúžila svojmu účelu až do povstania v roku 1944, kedy ju Nemci vypálili.

Spoločnosť mala klubovňu v kaviarni Hotela Koruna v Topoľčanoch. Tu sa konali schôdze a rokovania. V hoteli bola poľovnícka jedáleň, kde sa stravovali členovia spoločnosti a ich hostia. Podávali sa jedlá z diviny z nášho revíru a z Podhradia. Z Bergerovho chovu prasiat sa podávali pečené prasiatka a pernatá zverina.

Špecialitou boli sluky, ktoré sa piekli aj s vnútornosťami. Ich strelec musel ešte za tepla vnútornosti len vyháčkovať a vziať si trofejné pierka z krídiel. Zaujímavosťou spolku bolo, že registrovali aj športových rybárov na Duchonke a Vyčome.

Druhá manželka

Niekedy začiatkom roku 1927 bola jednou z učiteliek v Slovenskom Mederi Mária Pelczarová. Jej kolegom bol učiteľ Úrmenyi, Pavlov spolužiak. Poznajúc jeho situáciu, a situáciu Márie rozhodol sa, že ich zoznámi. Tak sa aj stalo. Už o rok, v 1928 sa Pavol Berger druhýkrát oženil. Mária sa presťahovala do Klížskeho Hradišťa, kde aj začala učiť. Z nového pôsobiska bola rozčarovaná, nakoľko slabo ovládala slovenský jazyk. Ako študentka v trnavskom kláštore, študovala tam ešte pred koncom I. svetovej vojny, kde sestričky ústavu

používali výhradne maďarský jazyk, na vyučovanie v slovenskom jazyku nebola pripravená. Takto nepripravená aj z predchádzajúceho pôsobiska ťažko sa zžívala s novým prostredím. Neprijemnosti mala aj so školským inšpektorom Kačerom, Čechom, ktorý keď sa dozvedel že je Maďarka a k tomu zo šľachtickej rodiny, začal ju intenzívne šikanovať. Pred žiakmi ju často napomínal a opravoval. Ona z toho psychicky ochorela, trpela depresiou. V tom čase bola v druhom stave. Keď sa to dozvedela jej matka, rozhodla sa, že ju vezme domov, do Mederu. Napokon sa z toho vy-

livostou o Alicu pomáhala aj gazdiná pána farára Oravca.

Keď ubehlo päť rokov stanovených súdom Pavol s Máriou sa rozhodli pre ďalší spoločný život. Znovu začali spolu žiť v Klížskom Hradišti. A 21. januára 1935 mali druhý, tzv. „zmierovací sobáš“ na Notárskom úrade v Klátovej Novej Vsi. V tých časoch prišla ku Bergerovcom pracovať, ako Celenkina pomocníčka, Gizela z Červeného Kameňa. Sirota, ktorú priviedla pani Belianska, ktorá tiež odtiaľ pochádzala. Asi po desiatich rokoch sa na Klíži vydala za roľníka Neštepného. Neskôr spolu odišli na južné Slovensko, kde dostali gazdovstvo po odsunutých Maďaroch.

Nepokojné vojnové časy

V roku 1938, po odstúpení južného Slovenska Maďarsku, nastal veľký príliv učiteľov z tohto územia. Ministerstvo školstva v súčinnosti s Ministerstvom vnútra Slovenského štátu vyhláškou rozhodlo dať výpoveď tým slovenským učiteľkám, ktoré mali za manželov učiteľov, s cieľom získať učiteľské miesta pre prichádzajúcich učiteľov zo zabraného územia, teda z juhu. Ako náhradu za straty zamestnania

sa týmto učiteľkám ponúkla služba vo funkciách štátnych správcov židovských majetkov a obchodov (to bol jeden z prvých krokov pri prenasledovaní židov). Túto možnosť získať „svojho človeka“ za správcu vo svojom obchode s textilom využil aj pán Krojník, ktorý vlastnil obchod v Topoľčanoch. Bol to dlhoročný priateľ Pavla a ešte aj Antona Bergerovcov, ktorý bol zároveň aj členom Poľovníckeho spolku v Klížskom Hradišti. Prehovoril Máriu Bergerovú, ktorá správcovstvo v jeho obchode v roku 1939 prijala.

Nečakaná návšteva

Počas II. svetovej vojny, keď prechádzal front aj cez klížsku dolinu, objavili sa v Klížskom Hradišti rumunskí vojaci.

Pokračovanie v budúcom čísle

■ Mária Bergerová

■ Pavol Berger

klula rozvodová situácia a následné súdne pojednávania, na ktorých sa ale Pavol nezúčastňoval. Súd vyriekol rozsudok - tzv. manželská dočasná rozluka. V tých časoch to bol právny pojem. Súčasťou rozsudku bolo rozhodnutie v tom zmysle, že keď bude mať dieťa 5-6 rokov, rodičia sa rozhodnú, čo ďalej a toto rozhodnutie súdu oznámia. Pavol bol z nastávajúcej situácie nešťastný. Ostal sám, s dcérou Alicou a s pomocníkmi v domácnosti, ktorí mu zostali verní a oddaní. O malú Alicu sa naďalej starala Celenka, vdova, ktorej muž padol v prvom mesiaci I. svetovej vojny a jej otec pracoval ešte u Antona Bergera. Vyčlenil jej jednu izbu v päť izbovom byte, takže tam mohla bývať aj so svojou dcérou Aničkou, s ktorou Alica vyrastala ako sestra. So starost-

Z rozsiahlej práce *Životopis rodiny Bergerovej* ktorú napísal Ing. Pavol Berger vybral, novými údajmi doplnil a do novinárskej podoby spracoval Peter Maťašeje

VÝROČNÉ ROKOVANIE OZ TU ŽIJEME

V nezvyčajnom termíne a čase, na nedeľu 4. decembra zvolalo Občianske združenie Tu žijeme svoju Výročnú schôdzu. V priestoroch zasadačky kultúrneho domu sa zišlo 23 ľudí, viacerí prišli aj s deťmi. Predsedníčka združenia Mgr. Zuzana Dolná

na úvod privítala všetkých prítomných. Vo svojej správe o činnosti skonštatovala, že združenie, ktoré má desať členov v tomto období zavŕšilo päť rokov svojej existencie. V prave končiacom roku 2016 sme zaznamenali asi najbohatšiu a najpestrejšiu činnosť, vďaka ktorej sa úsilie a práca počtom neveľkej organizácie stáva hybnou silou podstatných zmien a noviniek v našej obci. Predsedníčka postupne vymenovala všetko, čím to OZ Tu žijeme stále viac či menej potvrdzovalo. Vybudovanie detského ihriska, dokončenie opravy podstavca sochy sv. Margity, zorganizovanie divadelného predstavenia, či koncertu pre deti, aktívna účasť na Dni detí, desiaty ročník Šarkaniády, zorganizovanie Poďakovania za úrodu, výstavy Misie a súvislosti, zbierky hračiek a okrem všetkého iného aj neustála starostlivosť o starý cintorín hovoria azda za všetko. V OZ riešili aj plánovanú výstavbu rozhľadne na Chotenovci. Projekt je dávnejšie pripravený nateraz sa doriešili už aj územné konania. Bol rozpracovaný projekt

■ Výročné rokovanie viedli Mgr. Zuzana Dolná (vľavo) a Ing. Katarína Hoppe.

na opravu kaplnky na Vrch Hore, ktorú OZ dostalo do prenájmu. Bolo prevedené obkopenie základov. Dobrou správou je zistenie stavu strechy kaplnky. Nie je až taký kritický ako sa zdá. Samotný krov je tiež v dobrom stave. Na brigádach organizovaných Občianskym združením bolo odpracovaných celkom 384 brigádnických hodín.

Ing. Katarína Hoppe v ďalšom bode programu schôdze podala Finančnú správu. Následne sa slova ujala opäť predsedníčka združenia. Hovorila o plánoch na budúci rok. Začiatkom roka chcú usporiadať divadelné predstavenie pre deti, taktiež neskôr aj koncert. Radi by zorganizovali sánkovačku a stavanie snehuliakov, tradičnú Šarkaniádu, opäť chcú byť aktívni na Deň detí a v sprievode na Božie telo. Chcú pokračovať v začatí tradície Poďakovania za úrodu. Na detskom ihrisku prevedú dokončovacie a udržiavacie práce. Pokračovať budú v starostlivosti o starý cintorín, chcú rozbehnúť už spomínané aktivity týkajúce sa stavieb na Vrch hore a Chotenovci. V diskusii vystúpila starostka obce Ing. Tatiana Sasková, po nej Ing. Katarína Hoppe, ktorá oboznámila prítomných s možnosťou venovania 2 % z daní. Pekným momentom spoločného stretnutia bolo aj odovzdávanie ďakovných listov jednotlivcom a zástupcom niektorých spoločenských organizácií, ktoré napomáhali pri podujatiach, ktoré OZ organizovalo.

Text a foto - Peter Maťašeje

■ V decembri OZ TU ŽIJEME uskutočnilo rekonštrukciu strechy kaplnky sv. Jána Nepomuckého na Vrch hore, ktorú realizoval pán Jozef Poništ. V rámci opravy boli zosilnené krovy a vymenená celá šindľová krytina. Rekonštrukčné práce boli uskutočnené po schválení stavebného posudku Pamiatkovým úradom v Trenčíne.

Text a foto Mgr. Zuzana Dolná

FUTBALOVÉ VÝROČIE

Začiatkom posledného mesiaca v roku, presnejšie 7. decembra, sme si pripomenuli jedno pozoruhodné futbalové výročie. Fanúšikovia zrejme zbystrili pozornosť bez toho, aby vedeli o čo

ide.... No práve v spomínaný deň, presne pred 30 – timi (!!!) rokmi – 7. decembra 1986 - sa hral prvý ročník Štefanského pohára. Ako sa dá dočítať v dobových záznamoch, zápas medzi Klížskym Hradištom a Ješkovou Vsou sa hral v priam anglickej hmle. To, že vtedy vyhrala Ješkova Ves v pomere 8:5 možno nie je vôbec dôležité. Podstatné je to, že v spomínaný deň sa začala tradícia, ktorá pretrvala dlhé roky. Derby zápasy patrili každoročne k očakávaným udalostiam. Tí, ktorí sa na nich zúčastňovali môžu zaiste potvrdiť, že prinášali radosť, športové zápolenia, ale i mnohé pekné momenty zo stretnutí s rodákmi, ktorí na zápasy pravidelne prichádzali.

■ O tom, že Štefanský pohár niesol všetky znaky renomovaného podujatia svedčia aj takéto dokumenty.

Text a foto - Peter Maťašeje

UŽ DVADSIATY PRVÝ KRÁT!!

(Dokončenie zo str. č. 7)

boli ľudia z Partizánskeho, Kolačna, Čerenian, Novák, Prievidze a Bánoviec n/B. Nechýbala ani starostka Veľkých Uherieč Ing. Alena Chalupová.

Oddýchnutí, posilnení fantastickým gulášom niečo po druhom popoludní podávame ruky Štefanovi Adamíkovi, členovi výboru usporiadateľského klubu, jeho predsedovi Jozefovi Čmikovi a ďalším, aby sme vyrazili. Čaká nás cesta do Radobice. „U Plachtu“ si dávame kávu, čaj, oddychujeme. Potom autobus do Partizánskeho. Tu sa strácame. Presnejšie rozchádzame, každý „po svojom“. Skupinka, ktorá zostala, ostala v centre mesta aby krátko pred pol siedmou mohla nastúpiť do modrého autobusu, ktorý nás doviezol do svojich domovov.

Peter Maťašeje

■ Na Brezovej, ešte skôr, ako sa vydali na cestu do Radobice prebehlo spoločné fotografovanie, jedna z účastníkov ale na nej chýba.

Náhodní okoloidúci v sobotné ráno 10. decembra určite spoznali, zainteresovaní sa na tento deň zaiste tešili. Domáce Poľovnícke združenie Vrch Hora organizovalo v tento deň poľovku. Nástup poľovníkov na jednej strane a honcov so psami, ktorí stoja oproti, bol naozaj pôsobivý. Hlasom lesného rohu dal Ing. Jozef Bielich signál na slávnostné zahájenie. Predseda združenia Igor Hudok všetkých privítal a oboznámil prítomných s programom dňa. Konkrétne pokyny mal na starosti hospodár a v tento deň vedúci poľovky Zdenko Beliansky. On spolu s Ing. Ondrejom Strmeňom pôsobili na poľovke v pozícii zavádzajúcich.

Tridsať strelcov bolo podľa vylosovania rozdelených do dvoch skupín. Poľovka za aktívnej účasti štyridsiatich honcov (niektorí z nich na snímke vpravo dole) prebehla v dvoch pohonoch.

Po prvom kole bolo pre všetkých pripravené pohostenie s horúcim čajom. Na novej chate DOLINA sa po skončení previedol výrad, keď poľovníci ulovili dva diviaky a šesť muflóniek. Spoločné hodnotenia a zážitky potom mohli prebehnúť na posedení pri vínku a chutnom guláši. Medzi hosťami podujatia boli aj zástupcovia Obvodnej poľovníckej komory z Partizánskeho.

Text a foto Peter Maťašeje

DECEMBROVÁ POĽOVKA

↑ Oficiálny začiatok tretej poľovačky prebehol v Klížskom Hradišti pred kultúrnym domom.

↘ Na snímke dole predseda PZ Vrch hora Igor Hudok (vľavo) pri zahájení poľovky s hospodárom PZ Zdenkom Belianskym.

